

פרוטוקול מספר 60/ג'

מישיבת ועדת הכספים
ירושלים, יום ב', יח' באדר תשי"ח - 10.3.1958. שעה 11.00.

רשמה ס.י.

- י. גורלי - היו"ר
- י. אפרתי
- א. בהיר
- י. בלוי
- ש. דיין
- א. הרצפלד
- ס. חזני
- א. פהן
- נ. לויין
- י. ספיר
- ז. סוזיב
- מ. קלמר
- ש. לורנץ

ג. ה. ו. :

ש. בזק - מזכיר היועדה

- שר האוצר ל. אשכול
- שר החקלאות ק. לוז
- ג. איזלסון (למעין 2 בכור-היום)
- מר י. וינר - משרד האוצר
- מר ש. סורוקר - משרד האוצר
- ד"ר ג. קיטרון - משרד המשפטים
- מר סהר - מפקח כללי של המשטרה
- מר קרן - סגן המפקח הכללי
- מר בן-פורת - סגן הממונה על משרד המשטרה
- מר חרמון - נציג בתי-הסוהר
- מר דשא - סגן נציג בתי-הסוהר
- מר אבולעפיה - אגף התקציבים

מוזמנים :

סיום הדיון בתקציב משרד החקלאות לשנת 1958/59;
תקציב משטרת ישראל לשנת 1958/59;
הצעות תיקונים לתקנות ההגנה (כספים).

סדר-היום :

- - - - -

היו"ר י. גורי:

אני פותח את הישיבה.

נשמע עכשיו את התשובות שנותרו של שר החקלאות, ובזה נסיים את הפרק הזה של תקציב משרד החקלאות לשנת 1958/59.

שר החקלאות ס. לוז:

חבר הכנסת דיין שאל על סובסידיות להתיישבות החדשה. ובכן, התקציב השנה אינו כולל את הסובסידיה הנוספת להתיישבות חדשה, כלומר אותה הסובסידיה שניתנת לכל החקלאים, תינתן גם כן. אולם הסובסידיה להתיישבות החדשה עברה למחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית.

אשר למחיר מינימום - הוא סובסידיה על-ידי הסובסידיה הרגילה. כלומר הסובסידיה הנוספת להתיישבות עברה למחלקת ההתיישבות.

ש. דיין:

האם הסכום לא הוקטן?

שר החקלאות ס. לוז:

הם ימשיכו; באיזה היקף - זאת תקבע המחלקה להתיישבות. עבר למחלקה זו תקציב של 50 מיליון לירות. השאלה היא בעצם שאלה ארגונית. לדעתנו יש להמשיך בדרך הקודמת. יש ועדה מיוחדת של סובסידיות, היא ערוכה לקראת זה, אבל המחלקה להתיישבות תחליט מצומצם איך היא תבצע את ענין הסובסידיות, או שהיא תשתמש במנגנון הקיים. בשנה שגרה הסכום היה 3,5 מיליון לירות, הסוכנות השתתפה ב-2 מיליון לירות. את הסכום של 3,5 מיליון לירות לא הכניסו השנה בתקציב שלנו.

ש. דיין:

אבל איך לדאוג זאת כצירוד משקי.

שר החקלאות ס. לוז:

אתה גבול לדאוג זאת כך.

ש. דיין:

אם הסוכנות תחליט לקצץ את הסכום הזה, לא יהיה אל מי לפנות ואל מי לדבר.

מר ש. סורוקר:

לפני ההחלטה הזו היו דיונים בין משרד החקלאות, המחלקה להתיישבות והאוצר, השאלה העקרונית שעמדה על הפרק היתה בחינת השיטה הנכונה כדי להבטיח למתיישב גם את אמצעי הייצור שלו וגם את הקיום שלו, כי בסיכוסו של דבר אותם משקי התיישבות הנמצאים בטיפול המחלקה, המחלקה להתיישבות אחראית לא רק לסובסידיה, אלא היא אחראית לכל ההכנסה והמשק של אותו מתיישב באותה שנה. הוא מקבל את זה בצורות שונות, בשלבים שונים, דרך עבודות יזומות של משרד העבודה, בשלבים אחרים - בצורה של מפעלים מסויימים שהוקמו להתיישבות החדשה. האסכולה של אנשי המחלקה להתיישבות גרסה את השיטה שהנכון ביותר לשקול את השיטה שלפיה צריכים לתת למתיישב את ההכנסה או בצורה של סובסידיה נוספת על מחיר הירק שהוא מגדל, או בצורה של עבודות יזומות, או בצורה של אמצעי ייצור. כי מערכת השיקולים הזאת צריכה להיעשות במחלקה להתיישבות. לכן גם קבעו את השיטה שהשיקולים ייעשו במחלקת ההתיישבות, אבל הקביעה הסופית אם יצטרכו לסובסידיה - תצבור לוועדת הסובסידיות הבין-משרדית. המגמה היא לא רק ראית הסובסידיה כגורם של תוספת X לירות לטון עגבניות שהוא מגדל, אלא באיזון מידה זה מסדר לו את מערכת הקיום שלו בהתיישבות במסגרת הסידורים האלטרנטיביים האפשריים.

לכן השיקולים הענייניים גרמו לכך שהטיפול יועבר למחלקת ההתיישבות במסגרת הכוללת.

שר החקלאות ס. לוז:

היתה שאלה על חלוקת תקציב הפיתוח השנה. אם בצדף את התקציב למפעל הארצי יחד עם תקציב הפיתוח של משרד החקלאות, הרי נגיע לקרוב ל-142 מיליון לירות. זה מתחלק באחוזים בערך כך: להתיישבות החדשה - סכום של 50 מיליון לירות + 9.5 מיליון לירות שיכון, ונוסף לזה מסעיפים שונים של תקציב

הפיתוח של משרד החקלאות, עוד כ-9 מיליון לירות. יחד זה מסתכם בכ-70 מיליון לירות להתיישבות החדשה, שזה מהווה 4% מכלל התקציב.

למפעל הארצי ולמפעלי מים אזוריים יהיה בערך 29.5%; להתיישבות ותיקה, חוות, חדרות, כולל הקונסולידציה - 13%; תעסוקה, היינו יעור, הכשרת קרקע - קרוב ל-3%, וכל היתר - מכונני הפרדה, ציוד, מכון וטרינרי, משקי עזר, דיג וכו' - 5%.

זוהי בערך החלוקה הסכימטית של תקציב הפיתוח לשנה הבאה.

לענין גידולי התעשייה, כאילו יש אכזבה מגידולי התעשייה - ובכן נכון שבשנה שעברה היתה פגיעה קשה בכותנה, ובמשך השנה התגברנו על המזיק, ואף כי גם השנה היתה שנה לא טובה בשביל הכותנה, התנאים האקלימיים לא היו טובים, הגשמים איחרו - לכן גם איחרו בהכנת הקרקע ובזריעה, והיבול בדרך כלל היה נמוך מזה שבעת 1955, היינו שנה לפני המזיק - אולם גם השנה הושגו באזורים אחדים יבולים מצויינים. המגדלים השיגו יבולי שיא, 445 קילו לדונם, ואין ספק שהגידול הזה יתפוס מקום חשוב ביותר במשק החקלאי שלנו. אני גם מאמין שבגיע ליצוא של כותנה מזה פיסה, אף כי בשנה הבאה כנראה נצמצם את הגידול בגלל האכזבה שהיתה השנה בגידול זה. כבכל גידול תהיינה גם בגידול זה שנים טובות, שנים דעות ושנים בינוניות.

ש. דיין: בפעם הראשונה כאשר היה המזיק שילם התוצר 4 מיליון לירות; בפעם השניה - לא שילם דבר?

ש. דיין: שר החקלאות ק. לונז: המחיר למטריות בקבע השנה פחות או יותר בהתאם לטון העולמי, יותר גבוה, ולמגדלים נתנו עוד תוספת סובסידיה מסויימת. עשיתי פעם חשבון כמה יוצא ערך הדולר בלירות. נדמה לי שזה לא מגיע ל-3 לירות הדולר, אולי פחות מזה. אבל השנה לא היה כל כיסוי של נזקים.

בכלק-הסוכר זה לגמרי במדר. היבולים עולים מדי שנה. השנה אחוזי-הסוכר היה יותר נמוך, אולם זה יכולה להיות תופעה חולפת מקרית, בגלל התנאים האקלימיים.

באגוזי אדמה, השנה היתה גם כן פגיעה של מזיקים, וכן פגיעה בגלל הגשמים המוקדמים שקלקלו חלק מהיבול. נוסף לזה היתה גם ירידה של המחירים באירופה. התנאים קיבלו תוספת פרמיה של 25 גרוש על כל דולר נוסף, היינו לא 80 גרוש כי אם 10.5 לירה על כל דולר נוסף. הבטחנו מחיר של 520 לירות לטונה, במסגרת של 40% ליצוא גם בשנה הבאה. אבל המגדלים אינם מסתפקים.

ש. דיין: מה בענין ההכרח לעבודה שכירה? האם זה באמת הכרח?

ש. דיין: שר החקלאות ק. לונז: מרבית השטחים במושגי עולים עובדו על-ידם עצמם. בעונה הבוערת הם נזקקו לעבודה שכירה.

ש. דיין: שר סרוקר: בחשבון הישוב המחיר והסובסידיה לבורטנים יש הפרש, במידה ואתה עוסק בתלישה ביד או בתלישה במכון. מתחשבים בהפרש הזה, מרסיפים כ-60-70 לירות לטונה במידה ותולשים ביד.

ש. דיין: שר החקלאות ק. לונז: לשאלותיו של חבר הכנסת קלמר. הוא שאל על הצורך בקיום מנגנון הטוכנות. דיברתי על כך בהרחבה ואינני רוצה לחזור שוב. לי יש דעה אחרת לגבי שמירת הקרקע החקלאית, דעתי היא כדעת חבר הכנסת חזני. אני סבור שעד כה לא היתה שמירה מספקת, ניש להקפיד יותר, כי יש לנו שטחים שבמידת האפשר יש להשתמש בהם, ולאן דרוקא בקרקע חקלאית עידיח.

לא אוכל לענות על השאלה על בת-החרושת לסוכר, בקשר עם עבודה בשבת בהם, איננו יודע אם עובדים בשבת או לא, על כל פנים שאלה זו אינה שיוכת למשרד החקלאות.

חבר הכנסת קלמר שאל על מדור למשקי עזר, היינו מדוע קיים טיפול במשקי עזר לא רק של משרד החקלאות, כי אם גם של וי"צו, מועצת הפועלים והמרכז החקלאי. האמת היא שיש הסכם בין משרד החקלאות ובין המרכז החקלאי, שהוא ירכז את משקי העזר, שמשרד החקלאות מקציב סכום מסויים מדי שנה, 200 אלף לירות, על כל פנים אין משרד החקלאות מסמן את החלק העיקרי של משקי העזר, לכן הוא גם לא יכול לתבוע שהוא יהיה המפקח היחיד על משקי העזר.

לשאלותיו של חבר הכנסת בהיר, על קרן לנפגעי טבע - דיברתי בהרחבה ולא אחזור על כך.

מדוע לא נכלל השנה סכום כדוגמת אשתקד לקליטת עולים, וכיצד ישתמשו בסכום זה של 10 מיליון לירות. חלה פה טעות אצל חבר הכנסת בהיר, כי 10 מיליון הלירות שנכנסו לתקציב לא נועדו למשקים קולטי עליה, כי אם לפיתוח מיוחד על-ידי חוות, פיתוח של שטחי שלחין ושדות שלחין להעסקת עולים חדשים. למעשה הסכום הזה בעיקרו עובר להרחבת רשת ההשקאה של ההתיישבות החדשה ולפעולות אחרות בהתיישבות החדשה. יש סכומים שנועדו לקליטת עולים, אבל הם בתקציבה של הסוכנות.

חבר הכנסת חזני שאל על שמירת הקרקע החקלאית. כבר דיברתי על זה. על כפילות ההדרכה בסוכנות גם כן דיברתי.

הוא דיבר על הצורך בהקמת נקודות התיישבות חדשות. בדרך כלל מוקמות נקודות חדשות, לעדולם רק עכשיו מתחילה להגיע אליה. בקשר לזה אני סבור שצריכות לקום רק נקודות בסחונות בימינו אלה, וקיימת שאלה קשה למדי של החומר האנושי. אין התקציב יכול לפתור שאלה זו.

ש. דיין:
יוסף וייץ אמר במועצה החקלאית של ההסתדרות שיש עוד יותר ממיליון דונם אדמה להתיישבות, אדמה טובה. ומחוגי הממשלה מודיעים מדי פעם שאין יותר אדמה, מלבד הרים וסלעים.

שר החקלאות ק. לוז: אדמה יש, מים - אין.

ש. דיין:
אומרים שאין אדמה, והנה פתאום קם יוסף וייץ ואומר שיש אדמה חקלאית טובה. שמא אפשר לזרוא מה האמת? שיבדקו זאת כל הגורמים, הקרן הקיימת, הממשלה והסוכנות, ויאמרו דבר מסמך.

שר החקלאות ק. לוז:
נכון שיוסף וייץ אמר זאת במועצה החקלאית, הוא נקט מספר של 5.3 מיליון דונם אדמה ראויים לעיבוד. יש שטחים נרחבים מאד בנגב הראויים לעיבוד, אם יהיו מים. אם לא יהיו מים - אין הם באים כלל בחשבון לעיבוד. המספר המקובל עלינו הוא עכשיו 4.1 מיליון דונם ראויים לעיבוד בשנים הקרובות. אפשר עוד לפתח אדמה על-ידי הכשרה, על-ידי השבת המרעה הטבעי, ואפשר להגיע לכך שדונם מרעה טבעי לאחר השבחה יתן 100 - 150 יחידות מזון. היינו יתקרב כמעט ליבול רגיל של אדמת פלחה טובה. על זה אפשר לקיים מספר גדול מאד של ראשי בקר וצאן. יש לנו אדמה כזו צפונות מבאר-שבע, 3.5 מיליון דונם מרעה וייעור, אולם אם נוריד מזה שטח מסויים שיהיה טוב יותר לייעור - יישארן 2.5 מיליון דונם שישמשו אדמת מראה, ולאחר השבחה זה יהיה שונה בערכו כמעט לאדמת פלחה טובה מבחינת יחידות המזון.

חבר הכנסת חזני שאל האם יש כוונות לקראת ביצוע חוק המים מבחינה ארגונית. מינהל המים עוסק בזה עתה, הוא עורך את המחלקות שלו לקראת ביצוע חוק המים.

אשר למודרי סים - קיימנו שורה של דיונים עם משרד הפנים והאוצר. מטמנת הצעה לריכוז הלוואות על-ידי בנקים ובעזרת האוצר, סכום של כ-1.5 - 2 מיליון לירות, שיעמוד לרשות הפעולה הזו של הכנסת מודרי סים. השאלה הקשה ביותר היא תל-אביב, אזור דן, באשר שם האינסטלציה של הבתים היא כזו שצריך להפוך אותה כולה על-מנת להכניס מודרי סים דירתיים. אבל הגענו להסכם עם עיריית תל-אביב על ביצוע הכנסת מודרי סים בכל הבתים הישנים במשך חמש שנים, כ-20 אלף מודרים בכל שנה. אשר לבתים החדשים - הם נבנים מראש עם מודרי סים דירתיים. המצב אינו כל כך משביע רצון בקשר עם השיכונים המתבצעים על-ידי המחלקה לעבודות ציבוריות, שבהם משום מה לא מכניסים את מודרי המים. כבר הבאתי הצעה לממשלה שתחייב את המחלקה לעבודות ציבוריות להכניס מודרי סים בכל דירה.

מה עם חיפה?

מ. חזני:

בחיפה וירושלים יש מודרי סים, השאלה היא רק לגבי אזור דן.

שר החקלאות ס. לוז:

אשר לחוק מועצת ההדרים - אני מקווה שהוא יובא בקרוב לממשלה לאחר שקיימנו דיונים בגופים שונים. אינני יודע אם זה יספיק לבוא לכנסת הזו, אולי כן.

בענין הקרן הקיימת לישראל, נדמה לי

שמסרתי את פרטי המשא ומתן בענין החסוד.

איזה מחלקות של משרד החקלאות תעבורנה לקרן הקיימת?

י. ספיר:

לפי המשא ומתן המוקדם, שהוא בלתי מחייב, כל הטיפול בקרקעות יעבור לידי הממשלה; הטיפול בייעור ובהכשרת קרקע יעבור לקרן הקיימת.

שר החקלאות ס. לוז:

האם כל המחלקות האלו במשרד החקלאות תתבטלנה?

י. ספיר:

הכשרת הקרקע גם עכשיו מתבצעת על-ידי הקרן הקיימת בלבד. הייעור מתבצע עכשיו על-ידי הקרן הקיימת ואגף הייעור של משרד החקלאות, לפי המשא ומתן המוקדם הייעור צריך להיות מרוכז בידי הקרן הקיימת, ובידי משרד החקלאות יישאר השטח המחקרי, תחנת הנסיונות של הייעור, הפיקוח התחילתי, ואני מניח שגם הפיקוח על ניצול יערות הממשלה, היינו על כריתה וניצול מסשי של יערות הממשלה.

שר החקלאות ס. לוז:

אשר לגמר העברת התחנה לחקר החקלאות

לבית-דגון. קודם כל, מבני תה"ל מסייעים לזה, ושנית - בתקציב זה יש סכום של כמיליון לירות המוקדש להעברת התחנה. אני מניח שתוך שבתיים תסתיים פעולת ההעברה.

שאלתי כמה הושקע עד עכשיו וכמה צריך עוד להשקיע עד שהתחנה תעבור.

מ. חזני:

אפשר לעשות את החשבון כמה הושקע. התחנה אינה נמצאת בנתיחה, מבני התחנה שייכים לא לממשלה כי אם למכון וייצמן, והיא חייבת לעבור.

שר החקלאות ס. לוז:

השאלה היא אם התחנה צריכה לעבור למבנים שיעלו מיליון לירות ועוד מיליון?

מ. חזני:

זו שאלה של השקפה אם צריכה להיות תחנה לחקר החקלאות או לא.

שר החקלאות ס. לוז:

בשאלה שאלה על מדיניות החינוך החקלאי. בדרך כלל הממשלה אינה מקיימת בתי-ספר תיכוניים. יוצאים מן הכלל

חמשה בתי-ספר חקלאיים הנמצאים בבעלותה של הממשלה. יתר בתי-הספר התיכוניים החקלאיים מוחזקים על-ידי גופים ציבוריים שונים, הממשלה תומכת בהם לפי הפירוט בתקציב. אין אני רואה באופק גופים חדשים אשר ירחיבו את רשת החינוך החקלאי. אינני רואה גם שהגופים הקיימים ירצו להרחיב את פעולתם, הלוואי ויחזיקו את המשא המוטל עליהם. הרחבת החינוך החקלאי צריכה להיעשות על-ידי הקמת כיתות אכסטרניות בבתי-הספר הקיימים, היינו שתהיינה פנימיות כרגיל, ונוסף לזה, תלמידים הגרים במרחק לא רב מבית-הספר, ייסצאו בבית-הספר כל היום, אולם אחר כך יחזרו הביתה. זה בלי ספק יוצר בעיות, אולם זוהי הדרך. השנה התחלנו בזה, יש כ-250 תלמידים בכיתות אכסטרניות.

בקשר עם הכיתות הקדם-חקלאיות אשר קמו בשנה האחרונה ביוזמת שר החינוך - מוטל על בתי-הספר החקלאיים להתאים את עצמם למען קליטת חלק מבוגרי הכיתות הקדם-חקלאיות. חלק מהם ייקלט בכיתות אכסטרניות, חלק בפנימיות. אנחנו עוסקים עכשיו בהתאמת התכניות, וסבורים שלאחר ההכשרה שהילדים האלה קיבלו בשתי הכיתות הקדם-חקלאיות, יוכלו להסתפק בשתי שנות לימוד בבית-ספר חקלאי, במקום שלוש שנים. זהו דבר חשוב, וכמובן זה נסיון, אבל לפי ההערכה המוקדמת זה יוכל להיכנס בשנת לימודים אחת.

א. בהיר : מה יהיה בשתי השנים בין גמר בית-הספר החקלאי ועד שהנער מתגייס לצבא?

שר החקלאות ק. לוז : בזמן זה יוכלו התלמידים לעבוד במשקי הוריהם או במשקים אחרים ולהתערוך בחקלאות. זה יקשור אותם יותר לעניני חקלאות, מאשר אילו היו צריכים אחר השירות בצבא להתחיל בזה.

מהו קנה-המידה לחלוקת התמיכות לבתי-הספר? ובכן קודם כל, מספר התלמידים ובמידת מה גם מצב בית-הספר. יש לפניכם הפירוט של התמיכות לפי בתי-הספר השונים. סכום אחד כולל 75 אלף לירות שעוד לא חולק, זוהי מעין רזרבה בשביל עידוד בתי-ספר הנמצאים במצב קשה במיוחד. אינני יודע אם לגבי השנה הקודמת היה סעיף כזה, על כל פנים נוכל להמציא פירוט של הסכום הזה במידה ויתבצע.

מ. חזני : האם אפשר להבין מדברייך שבמידה ויוכח שמצבו של בית-ספר פלוני קשה, העזרה

תבוא מתוך הרזרבה הזו?

שר החקלאות ק. לוז : אם באמת יוכח שמצבו קשה יותר מבתי-ספר אחרים - כן.

לשאלותיו של חבר הכנסת אפרתי, על מרכזי ההדרכה - מסרתי כבר על הדרך החדשה שלפיה אנחנו רוצים לבנות את אזורי ההדרכה, היינו ריאורגניזציה של ההדרכה בכיוון אזורי. לא אחזור על כך.

י. אפרתי : קראתי עכשיו בעתון שעושים ריאורגניזציה בסוכנות, מפטרים מאות מדריכים. איך זה ישפיע על ההדרכה ואיך זה יתחלק בהדרכה בכלל בין הזרמים ההתיישבותיים. למי ניתנת ההדרכה הזאת באופן ישיר על-ידי המדריכים?

שר החקלאות ק. לוז : אני מציע לכם להזמין מישהו ממחלקת ההתיישבות שיתן הסבר על זה. אנחנו פקיימים ישיבות, ובענין ההדרכה נגיע לידי תיאום.

למי ניתנת ההדרכה לפי הזרמים השונים - הדברים ידועים. במושבי עולים יש מדריך אחד או שניים, לפעמים אפילו שלושה. בקיבוצים במשך כל השנים לא היתה הדרכה מיוחדת. לפני שנתיים הוכנסו עשרה קיבוצים לרשת ההדרכה, אחר כך עוד 10 או 11. עכשיו יש 21 קיבוצים מודרכים.

כיצד מתחלקות הוצאות ההדרכה - אני סבור שהוצאות ההדרכה אינן נופלות באופן יסודי על כל משק, כלומר אם זה בכלל הוצאות כלליות של המחלקה להתיישבות ומתחלק אחר כך על כל המשקים לפי התקציב. אהיו מסויים של התקציב נחשב גם על השבוע ההדרכה.

האם אפשר להגבין שוק 10-21 קיבוצים מקבלים הוצאה על-ידי הסוכנות היהודית?

כן פורסם, שיש 21 קיבוצים מודרניים.

אשר למועצות הייצור - לעת עתה הן קטן ממעצות מייצרות, ובקרום יבוא החוק הראשון של מועצת הירקות לכנסת. פעילותן של מועצות הייצור התחילה רק השנה. מועצת הירקות עובדת יפה מאד, ועליה בעצם הוטל התכנון של השטחים לשנה הבאה בהתאם לאיכות שוק הממשלה וביין מגדלי הירקות. היא מרצה עכשיו על פעולות נקדן למעשה מינימום.

מועצת החלב מקיימת ישיבות סדירות ועוסקת בענייני המסחר עם והכלכליים של הענף. היא מקיימת קשר הדוק עם מוסדות הממשלה.

אין התקיימה גדולה במועצת מגדלי העופות. מועצה זו לעת עתה לא התארגנה מלא, ואני מקווה שעכשיו יצחק לוי יתמנה כיו"ר המועצה והוא יבנה להפיק תועלת מיישם את. כנראה שמחיר הניצים והעופות הוא כזה שלא צריך לטפל בהם הרבה.

לעניני ייצור החקלאי. הייצור החקלאי הביע בשנת 1967 ל-54 מיליון דולר. גובה לוח, 4 מיליון דולר מוצאים של תוצרת חקלאית, מיצים, שימורים ופירות, יינות ושמן. יתנו מביע הסכום ל-60 מיליון דולר נוספת. מצד המוסף זה מהווה את חלק המכריע של הערך המוסף מכלל הייצור.

בניצים - לפי שעה אין ענדפים גדולים. בעצם ביצי ההסכם רק מתחילות להגיע לשוק, אבלם אין ספק שבקיץ יהיו ענדפים והם יכוננו ליצוא.

בשאלה שאלה מדוע היתה העלאה במחירי החלבונים. הדבר ידוע. יש היטל על חלבונים בהתאם להסכם הניצים. ייקרר החלבונים יוחזר לניצים על-ידי הטבת המהיר.

אשר לבשר - נמוך שיש היטל וזה ייקר במידה מסויימת את הוצאות הייצור.

חבר הכנסת אפרתי הביע דעה, שמועדי הפרעון של הלוואות הפיתוח והשיכון צריכים להיקבע לשנים יותר ארוכות. זוהי דעתו, אין זו שאלה.

חבר הכנסת הרצפלד שאל באופן כללי, מה ימולה להיות השתתפותה של הממשלה לביטוסה של ההתיישבות החדשה. התקציב הזה מטא את השתתפות הממשלה בהתיישבות החדשה, ואני אומר שזה מביע השנה, יחד עם השיכון, ל-70 מיליון לירות.

ביחס לקרן לענדפי מניין - הדבר אינו ברור לי. הקרן הזו בכלל נכללת בתקציב הפיתוח, זה הולך גם לחקלאות וגם לתעשייה, ואיבני סבור שאפשר לעשות תכנית נוספת בעניין זה.

30% אלה שייכים לאמריקאים. באופן עניני בהתאם לשיעור החוק על-ידי

אמריקאים, הסכום הזה עומד לרשותם למטרה מסויימות של השקעות שבאות מאוצרת-הברית. נניח למשל שבעל מפעל חצי דוגנויין משקיע בארץ ורוצה לממן חלק מההשקעה שלו. אז יש פרוצדורה מסויימת שהיא עוברת בהמלצה של משרד המסחר והתעשייה לאמריקאים, לאשר שיקול ואישור של הבנק שהוקם

במיוחד לניצול 30% אלה. אז יש מקום להלוואה, אבל אין כאן מקום למשא ומתן כשם שהוא ישנו לגבי 30%.

א. הרצפלד: שאלתי היתה מכוונת קודם כל לכך אם אין זה ממושכן כעת, אם זה לא נכנס לתקציב.

מר ש. טורנס: זה לא יכול להיכנס לתקציב, אין זה כסף של הממשלה, אלא כסף של ממשלת ארצות-הברית שניתן ישירות למפעלים שקשורים בגורמים אמריקאים לעידודם הם. אין זה כסף של הממשלה ואנחנו לא יכולים לגעת בו. זה ממושכן לפי החוק האמריקאי.

א. הרצפלד: באופן תיאורטי, מדוע אני לא יכול להשתתף בזה? הצעתי היא שאם חסרים 100 מיליון דולר הלוואה, אפשר לקחת את זה מפה.

מר ש. טורנס: האפשרויות היחידות לניצול הכסף הזה נתונים רק למפעלים אמריקאים. לכן בדיונים על תקציב משרד המסחר והתעשייה נלקחה בחשבון אפשרות שהם יקבלו תוספת, אבל אפשרות זו היא בלתי סחייבת, כי לא ידוע אם יקבלו אותה או לא.

א. הרצפלד: אבל באופן תיאורטי, לו היינו משיגים את ההסכמה הזו שלהם.

מר ש. טורנס: זה בניגוד לחוק הקונגרס האמריקאי. אני אומר שאותם 30% עומדים לרשות ארצות-הברית למפעלים אמריקאים שיש להם בעלים אמריקאים בארץ. הקימו בשביל זה בנק מיוחד.

שר החקלאות ק. לוז: חבר הכנסת סוזייב שאל מדוע נבחר מקום של כרי-דשא למקום לפיתוח המרעה הטבעי. המקום הזה נמצא במרכז של מרעה טבעי, מרכז גדול, ולכן הוא נבחר למטרה זו.

כן שאל חבר הכנסת סוזייב באיזו מידה פרדס תחנת הנסיונות יהיה דרוש למטרות התחנה. הוא יהיה דרוש גם כפרדס נסיוני, ואני מניח שהוא יהיה דרוש גם כחלק לכיסוי התקציב של תחנת הנסיונות.

ש. דינור: שמעתי ברצון את תשובת שר החקלאות, שיש להניח שיהיה שינוי-מה במדיניות משרד החקלאות לגבי ביסוס ההתיישבות החדשה. אני שואל: שמא אפשר כבר עכשיו לעשות מעד שיממש את הרצון הזה, בדבר אחד המסעיר את ההתיישבות החדשה זה שנים, בענין הידוע כ"הפרה הראשונה". המדובר הוא על 4,000 פרות מוכרות. שמא אפשר את 3.5 מיליון הלירות שנתתם לסונסידיות להוציא לתכלית זו?

בענין 24.2 מיליון לירות של הבנק ליצוא ויבוא. מה דינם? בזמנו ידענו שזה יוצא להתיישבות חדשה בלבד. בזמנו גם באמר לנו שהוא יפקח על כך. באיזו מידה זה ריאלי ומתי זה יפעל, והאם זה באמת יפעל בכיוון זה?

שר החקלאות ק. לוז: בתקציב הממשלה יש סכום של 50 מיליון לירות המועצרים לסוכנות היהודית. נוסף לזה, מסעיפים הכלולים בתקציב משרד החקלאות, תקציב המסעים, תקציב ההשקיה המקומית, יופרש סכומים מסויימים להתיישבות החדשה. אם מסכום זה של 50 מיליון לירות ייקנו פרות או לא - אינני יודע. יש שאלה תקציביות ויש שאלה של סיפול בהתיישבות החדשה. השאלה התקציבית נפתרת על-ידי העברת סכום מסויים מתקציב הממשלה לתקציב מחלקת ההתיישבות של הסוכנות. פעמיים אי אפשר להעביר. אם מעבירים 50 מיליון לירות, זה עובר למחלקת ההתיישבות ומתבצע בהתאם לתכנית הבזוס של מחלקת ההתיישבות.

ש. ד"ר י. גורדין:

אמרת שבהדרגה נשתדף להיכנס לביטוס
ההתיישבות החדשה, ולנסות שיהיה שינוי -

מה במדיניות המשרד.

שר החקלאות ק. לונז:

עכשיו דיברתי על הטיפול בהתיישבות
החדשה. אני חושב שהממשלה מבצעת עכשיו
למעשה את החלק הארי של ביטוס ההתיישבות החדשה על-ידי תקציבה,
מ-50 מיליון לירות אלו, + שיכון + הקצבות מתקציבי המטעים וההשקיה.

לגבי טיפול, היו לנו ישיבות משותפות,
ואנחנו מקימים השנה שני אזורי הדרכה. באותם האזורים יאוחד המנגנון
ההדרכתי של מחלקת ההתיישבות ומשרד החקלאות.

אם אתה מדבר על הפירות, אמרתי קודם את
האמירות, כיצד מתחלק התקציב. יותר מאשר ניתן לתקציבו של משרד
החקלאות - אין, וכיום נוסף על זה שמעבירים לסוכנות היהודית ומטעים -
אין בתקציב משרד החקלאות. אפשר להעביר לסוכנות 45 מיליון לירות,
פחות ב-5 מיליון לירות, אם מישהו יחליט שמשרד החקלאות יבצע
זאת. אבל באותה הצלחה יכולה מחלקת ההתיישבות לעשות זאת.

אשר לשאלת השנייה - אני מציע ששר האוצר

יענה עליה.

ד"ר י. גורדין:

בישיבת הוועדה אתמול קיבלנו משלחת מישובי
הנגב. הם הציעו בפנינו בעיה, וגם הגישו
תזכיר. יש בו שורה של תביעות. שאלנו את שר החקלאות בשבוע שעבר
והוא אמר לנו שקיימת בעיה, עדיין לא יודעים כיום מה הם המטרות, כי
אם יבואו בשמים, זה יאתר את הפגעים בנזקף הקיים היום; אם לאו - זה
עלול להתרחב. שוחחתי בנושא זה גם עם שר האוצר. עפשינו יושבים פה
שני השנים. אם העניין יישאר בהיקף של היום, זה דורש בדיקה ובירורים
שונים. אני לא מציע לפתוח בדיון, אני רק אומר שאין לנו יכולים
למצוא לזה ביטוי בתקציב. אין לנו אפשרות לעשות זאת, אלא אם תבוא
הצעה מצד הממשלה. הייתי מציע ששר האוצר ישר החקלאות יוועדו יחד
ויתייצגו כיצד לפתור את הבעיה הזו.

י. בדר:

האם מותר לדאוג בשלב זה את הצעת חוק
מועצת פרי-ההדר שאתם מכינים במשרד?

שר החקלאות ק. לונז:

לפי הסדר אנחנו צריכים להביאה קודם כל
לממשלה.

א. בה"ר:

שמענו משרד החקלאות בעניין הקרן לפגעי
טבע. היתה בעתונות אינפורמציה שמצד
משרד האוצר יש עיכוב של ההצעה ויש עכשיו ועדת שרים. הישנו שהשנה
נעבור בלי פגעים, אולם זה לא היה כך. אולי חושב שר האוצר שהגיוני
כבר בתקציב של שנה זו לעשות התחלה, כדי שהקרנות האלה יקומו, כי אז
אפשר יהיה להתחיל לגבות את הכסף מ-1 לאפריל שנה זו, ושוכ לא יידחה
העניין לשנה נוספת.

שר האוצר ל. אשכול:

כמה הערות לדברים שנאמרו פה,

אינני מסכים להנמקה של שר החקלאות
שהממשלה נותנת 25 או 50 מיליון לירות להתיישבות החדשה, וזה מה שיש.
הממשלה לא היתה מתנגדת אילו אפשר היה להעביר את כל 105 מיליון
הלירות של משרד החקלאות להתיישבות החדשה. השאלה היא אם החקלאות
בארץ יכולה להסתפק בפחות ממה שנשאר לה בתקציב. אולי אפשר להוריד
2% מיליון או להוסיף. שר החקלאות מציג את הדבר בצורה כל כך
פודמליסטית. יכול להיות שהממשלה אומרת שיש לה 50 מיליון לירות
בשביל הסוכנות, אז אולי אפשר לקחת 10 מיליון להתיישבות הקיימת.
אינני מסכים שיציגו כך את השאלה, באילו אלה שני מיני יין בחבית
אחת. למעשה אין הבדל.

לגבי 24.5 מיליון דולר - ביקשנו 70 מיליון, וזה נגמר ב-24.5 מיליון. ואין זה כך שהבנק הציג תנאי שזה יהיה להתחייבות הקיימת. נכון שהם אמרו: לא ירדן, זה היה כשהתחלנו את המשא ומתן, כדי שלא נסבך את העניינים עם ירדן. ברגע זה המצב איננו קל, תקציבנו בנוי על תמורה של 20 מיליון דולר, כלומר 36 מיליון לירות בכנסו השנתית לתכנון. ברגע זה ספק גדול, עד שבהיה בטוחים שאנחנו מקבלים השנה 20 מיליון דולר מתוך ה-24.

י. ספיר : מה הם התנאים הקשורים ב-24 מיליון אלה? ציוד מאמריקה, חופשי או בדרך אחרת?

שר האוצר ל. אשכול : כבר קנינו במקומות אחרים בכסף הזה, אבל זה ציוד. הם הגיעו ל-40 מיליון, אחר כך ירדו ל-24 מיליון דולר, אבל לא ירדן. בענייני השקעה לא קל לקבל אפילו 20 מיליון דולר.

יש חליפת מברקים גדולה. השבוע ניסו רענן וייץ ווינגר לנסות להיאבק על כל הצעה ועל כל מספר שאפשר להוכיח שזה נחוץ, יש כמה דברים ששייכים לא להשקעה, זה כמו בן נכנס גם כן. אולי פרות, אולי דברים אחרים. אבל לו הייתי צריך ברגע זה להישבע, הייתי אומר שזה עומד בסימן שאלה גדול אם יהיו לנו השנה 20 מיליון דולר או תמורתם, אבל אנחנו הולכים להיאבק. אמרנו להם: תעשו את כל המאמצים להוציא 24 מיליון או פחות בכל מיני דרכים והסברות.

י. ספיר : האם נכונה ההשערה שמה שאפשר לקבל זה רק מחצית הסכום?

שר האוצר ל. אשכול : הייתי אומר 14-15 מיליון, אבל אם לא עכשיו - יש עוד כמה חודשים. זה לא חלק, ויכול להיות לנו כאב-ראש גדול מעניין זה.

א. הרצפלד : האם זה כלול בתוך התקציב?

שר האוצר ל. אשכול : בוודאי, אולם אי אפשר להגיד היום ש-20 מיליון אלה הם מלאים, וכל מיליון שיחסר לנו, זה פחות 1.8 מיליון לירות, כי זה בנוי על 20 מיליון דולר.

טוב שהתעוררה השאלה של בצורת. זה יכול להיות קבוצה קציבים, ואין זה סוד. עם השינויים שעשינו בזמן האחרון - זה גם כן כתוצאה מכל מיני דברים, ראיית מקורות ההכנסה. יש כמה דברים שאינם בטוחים, דיברנו על כך עם הבנק ליצוא שאין לנו עניין להזדרז ולקצץ את התקציב. יש עוד 12, 13 או 15 חודש למאבק. אם עכשיו זה ייגמר ב-15 או 15 מיליון, אולי במשך השנה נוציא את היתר בדרכים שונות. ברגע זה זה עדיין הכסף של צרפת. הם הבטיחו שיביאו את התקציב שלהם לפרלמנט, ובתוך זה ישנו גם התקציב שלנו, כ-12 מיליון דולר. פעם קיבלנו מפרעה של כ-2.5 מיליון, ועכשיו הם מבטיחים. זהו מצב הדברים.

אתם זוכרים שאנחנו צריכים לקבל גם מהשוק הישראלי עשרות מיליוני לירות כדי שנוכל למלא את התקציב שלנו.

אשר לבצורת - אם צפויה לנו, וייתכן שצפויה לנו בצורת - אל תפנו אלי, כי יש לנו חוסר. כתבתי שמהתקציב שישנו צריך להעמיד רזרבה לבצורת, כי אני אומר לכם שאני לא אוכל להיענות לתביעות. המסקנה היא שאם שר החקלאות יודע שיש לו סכום כזה וכזה בתקציב, הוא צריך להגיד לעצמו: להשקאה אני אוציא 5.5 מיליון לירות ולא 6 מיליון. חצי מיליון לירות אחזיק ברזרבה. שיקח מעוד כמה מעיפים, ירכז לו 2-3 מיליון לירות, יבוא לוועדת הכספים ויבקש העברות מסעיף למעיף. אם תהיה הרגשה שבאוצר יש כסף - כמו בן נתן, אבל עכשיו אינני יכול לדעת. אינני יכול לחלק את הרזרבה שלי בחודש פברואר או מרץ. כל יחסי לחקלאות ולהתיישבות ידוע, אבל אם אין יאז אין.

זהו מה שרצייתי לומר, שצריך להחזיר לזה. אם יקרה מחר איזה אסון לתעשייה, אגיד לשר המסחר והתעשייה שיקח מהתקציב שלי.

מה שנוגע לקרן הביטוח - אין לי עמדה מייוחדת, אולם אינני עומד בדרך. אני שואל את עצמי: אם ארץ אין לה הכנסה להתקיים, איך היא יכולה לבטח הכל? אנחנו רוצים לבטח הוסר עבודה, ריבוי ילדים, בצורת ופגעים אחרים - טוב. אבל מי ישלם? נהיה בטוחים מכל אסון, משטפון ובצורת, אבל הביטוח הזה צריך לבוא מהכנסה הכללית בארץ.

שר החקלאות ק. לוז: 80% מתקציב הפיתוח זה התיישובות חדשה ומפעלי מים אזוריים ומפעל הירדן; חלק גדול מה-20% למעשה כבר הוצא.

אני רוצה להעיר על דברי שר האוצר, שאם יהיה צורך, הסכום יבוא רק מתקציב משרד החקלאות - זה אומר לקיים השקעה בתקציב הפיתוח כמו שהוא בכל הענפים, תוך ביטול תקציב הפיתוח של משרד החקלאות.

(שר החקלאות עיזב את הישיבה)

2. תקציב המשטרה לשנת 1958/59.

הג'ר י. גורבי: אנחנו עומדים לדין בתקציב המשטרה.

מ. קלמר: האם אפשר לדעת מה הן ההכנסות שיש למשטרה? אני יודע שיש הרבה קנסות, כל סטייה של איזה נהג מחוקי התעבורה - מטילים עליה קנס. הייתי רוצה לדעת איפה זה מתבטא, בכמה מסתכם הסכום הזה של ההכנסות.

לפי הסטטיסטיקה מהנזקים שוטרי התנועה 4.8%. נדמה לי שככל שאנחנו מוסיפים שוטרי תנועה, מספר התאונות הולך וגדל. זוהי עובדה. אני שואל: מדוע, למרות שמוסיפים שוטרי תנועה, מספר התאונות מתרבה. מה הסיבה שאי אפשר להשתלט על כך? מי אחראי לזה? אם המשטרה אחראית לכך, הרי שיש להאשים אותה. האם אין פיקוח מספיק, או שאין הדרכה? אני חושב שהמשטרה יותר להוטה לתפוס את העבריין ולכתוב לו דו"ח ולהעניש אותו מאשר להדריך אותו. הייתי רוצה לקבל תשובה מוסמכת מהי הסיבה לכך שמדי שנה בשנה יש גידול כזה במספר התאונות.

אני רואה שהנהגתם סידור בתי-הסוהר שהאסירים יעבדו. לפי דברי ההסבר נעשה הדבר כדי להחזיר את האסירים האלה לחיי עבודה. אולם כשאני רואה מה משלמים להם - אני חושב שאין משיגים את המטרה, אלא להיפך. אם משלמים לבנאי סוג א' 40 גרוש ליום, הוא מתרשל והוא מתרגל לזלזל בעבודה גם בחיים אזרחיים. אני חושב שהכסף שמשתלם לאסיר צריך להיות מופקד בבנק או במשטרה, ובזמן שהוא יוצא מביית-הסוהר מעמידים לדשותו את הסכומים האלה - הרי יש לו על מה להישען. אחרת אין לו בסיס.

המשטרה מקיימת שני בתי-הבראה, זה עולה לה 118 אלף לירות. רציתי לדעת מה זה, האם זה על חשבון כל שוטר כמו שאל עובד מדינה אחר זכאי לקבל דמי הבראה לשבוע או עשרה ימים או שהמשטרה משקיעה 118 אלף לירות לשנה בשני בתי-הבראה אלה.

עלי לציין דבר הייב בתקציב, הכנסת סכום של 50 אלף לירות לשם הכשרת כל המטבחיים לפני החלטת המשלה. יש רק להצטער שהמשלה הגיעה לכך אחרי עשר שנים, אבל טוב שהיא עושה זאת בשנת

העשור. רציתם לדעת למה מיועד הסכום הזה של 50 אלף לירות? האם על-ידי כך הסזוננים שעל-יד המסטרה, למרות שלא המסטרה מקיימת אותם באופן ישיר, יהיו כשרים? האם אתם דואגים לכך שאותם קבלנים שיש להם סזוננים כאלה, יכשירו אותם.

י. בדר: מה ענין ההתפטרויות מהמסטרה? הענין הוא בעיני חמור מאד. עד ששטר מגיע לדרגת קצין, זה דורש השקעה גדולה, השקעה משקית וכספית - אחר כך הוא מתפטר. מה הסודות מאחורי הענינים האלה.

אשר לבתי-הסוהר - מה יהיה סוף סוף

עם בית-הסוהר לנשים?

א. כהן: אנחנו מטרשמים שבגילוי פשעים כבדים, המסטרה שומרת על רמתה, אינה שומרת שום דבר מתום. בטיפול בעבירות קטנות - נדמה לי שהמצב הוא רע. יש רושם שהפורצים והגנבים פועלים מתוך איזה בטחון. בבית אחד בתל-אביב פרצו שלוש פעמים במשך ששה חודשים. אני מבין שזוהי בעיה של שוטרים ואני יודע מה הם הקשיים התקציבים בשנה זו עם גידול האוכלוסיה. אני רואה שמספר העובדים גדל ב-100 בלבד. לעומת זאת אני רואה סעיף ששמו תחנות סיון, ובו יש גידול במספר העובדים מ-12 ל-32.

י. ספייר: בלשכה הראשית יש הפחתה. רציתי לשאול אם זו התחלה של חיטול משרד המסטרה.

יש פה גידול של 100 עובדים. האם יש תכנית מסוימת הקשורה עם הגידול הזה או שזו בכלל תוספת כללית על כל המתכונות?

יש פה השתתפות בהוצאות ריפוי, ביטוח לאומי וקופות-חולים סכום לא קטן. מה זה אומר? האם אין זה אותו הדבר?

בלי לקבוע עמדה לגבי ענין זה, אני יודע שהשוטרים אינם נהנים ממשכורת יותר מדי גבוהות. אבל הענין הזה של הענקות לקניית סבירות, זהו דבר מיוחד לגבי שוטרים, מה שאין כן לגבי עובד מדינה אחר. האם אין למצוא פתרון שונה מזה? זה חל גם על סוהרים בבתי-סוהר.

במסטרה יש כלי רכב, שיט וטיס. איזה טיס יש למסטרה?

בענין כלכלה לשוטרים, יש פה סכום גדול, פחות סכום של השתתפות. אנחנו יודעים מה זה, איזו מין שיטה של כלכלה זו?

מה עושה סעיף רכישת מבנים בתקציב הרגיל של המסטרה?

אשר לבתי-הסוהר, מהות התחנה הזו להסתכלות ומיון - מתקבל הרושם כאילו באופן קבוע נמצאים שם 110 אסירים. זאת אומרת שזה יהיה מקום מעבר?

במושג הזה של כלכלה אין שוויון מוחלט בין בתי-הסוהר השונים. הסכום לכלכלה של כל אסיר אינו שווה בכל בתי-הסוהר. האם הסכום הזה של 20 לירות בממוצע לאסיר, מספיק?

בתוך בתי-הסוהר יש סעיף בטחון, לרבות מילואים ומתאמנים. מה זאת אומרת? עשיתי חשבון שעל כל 2.5 אסירים יש סוהר אחד. לשם מה בא סעיף הבטחון?

ש. ריין: אני רואה פה שיש גידול ב-100 שוטרים. נדמה לי שבראשית המסטרה היו 5900 שוטרים. אני שואל האם העבודה השתכללה או שאתם מקמצים?

אשר למשכונות - קראתי באחד העתונים שהיה
 ואינן של עמנואי עם מנהל בית-סוהר, ונאמר לו שהמשכונות אינה מספקת.
 על כן יש הכרח להשיג רוחים מספועלים וכו'. בוצרבי לשאול האם באמת
 ובאיזו מידה באופן יחסי לעובדים אחרים במדינה, השוטרים מקופחים.
 יש לקחת בחשבון מה שהם מקבלים בצידוד, בגדים ושיכוך. לפי דברי מנהל
 בית-הסוהר האנשים עובדים יותר מאחרים ומקבלים שכר נמוך. אנקש הסבר
 על כך.

ביחס למשטר הגבול - הכל מהללים אותו.
 אני שואל אם זה באמת מצדיק את קיומו והאם זה פותר במידת מה את
 בעיית השמירה בישובים החקלאיים ובהתיישבות הרחוקה, האם זה מקל
 עליהם?

ביחס לשמירה בישובים, אני טוען נגד זה
 שלוקחים מהסוכנות 1,126,000 לירות. היהודים שיושבים בישובים אלה,
 האם אינם זקוקים לשמירה כמו אנשי העיר? מדוע הסוכנות צריכה לשלם
 בעדו?

כמה שוטרים מועסקים בכל ההתיישבות?
 אני יודע שכמעט אפס. אני מבקש להסביר לנו מדוע ההתיישבות אינה
 זכאית לשמירה מטעם המדינה.

בדבר בתי-הסוהר - קראתי בעתונים, וזה
 הוציאה נכון, שהנעדרים הנקראים "בני-טובים", או כל צעיר או צעירה
 שנתפסים בעבירה כלשהי, נמצאים יחד עם המאסונים הפליליים. ברור הוא
 שהדבר משפיע מאד לרעה על הצעירים, הכל יודעים זאת. ואנחנו הרי
 מעוניינים עד כמה שאפשר להחזירם למוטב. האם זו הדרך? האם זה נכון,
 ואם כן - זו שאלה תקציבית והכרחי להפריד ביניהם.

מ. חזבי:
 אחת ה"מאסונות" המקובלות בארץ היא
 להרביץ במשטרה בכל הזדמנות. אני מוצא
 לחובה לציין שני דברים שאני מתרשם מהם מאד, האחד שדיבר עליו חבר
 הזכרתי קלמר, ענין הכשרת המטבחיים. צריך היה לעשות זאת בשנה הראשונה
 לקום המדינה, ואינני רואה בזה דבר יוצא מהכלל.

אשר למשטרה - אני עוקב אחרי התנהגות
 שוטרים ויחסם לבריאות. לפעם לפעם אני רואה התקדמות גדולה ביחסו
 של השוטר אל האנשים, בכל הזדמנות: ביטום, אדיבות, ידיעת עברית
 פחות או יותר מתקבלת על הדעת. הם ממלאים את תפקידם בנאמנות
 ובאדיבות. זה בא הודות לעבודה הרבה המושקעת בהם, ויש לציין זאת
 לטובה.

אשר לבתי-הסוהר - בזדמן לי לבקר ברמלה.
 אני חייב לומר שמבחינת המזון הכל בסדר. התרשמתי שדרך הטיפול באסיר,
 הגישה ההומאנית, הנסיון להפיג עד כמה שאפשר את הדכאון, העסקת העסיר
 ולימוד מקצוע וכל מה שכרוך בזה - זה לתפארת למדינה, וממילא לעושי
 המלאכה הזו בשם המדינה.

המספר הכללי של התקן במשטרה מתקרב למצב
 שיכול להניח את הדעת. האם התוספת הזאת סוגרת את הפער? האם אפשר
 להצביע כבר על יציבות כלשהי בתקן המשטרה, שכידוע סובל מזעזועים
 קשים במשך כל השנים, והדבר עתיד להתחדש? מה אפשר לעשות בנדון זה,
 האם לדעתכם רק התנאים החומריים הם הגורמים לכך?

קרו כמה דברים במל חיפה בזמן האחרון.
 בין השאר נכתב גם על אי-תיאום בין המשטרה, המכס ובין שלטונות הנמל,
 שלדעת הכותבים, זוהי יאחת הסיבות לכך שלא במהירות מצליחים לסתום את
 הפירצות. חוסר התיאום הוא הגורם לכך, שכל אחד מעביר את הענין
 לטיפולו של השני. מה האמת בענין זה, ומה לדעתכם יש לעשות כדי לתקן
 את המצב.

שוטרים בישובי עולים. מהו מספר השוטרים
 המועסקים במשותף על-ידי המדינה והסוכנות היהודית? האם לדעתכם מספיק
 המספר הזה? לדעתי אין הוא מספיק.

מהו גובה המשכורת של השוטרים האלה, שדינם כדין שוטרים ואנשי משמר הגבול? מדוע היא יותר נמוכה, ומה בדעתכם לעשות כדי להרחיב את המסגרת.

לענין הסיגריות - היתה פעם הצעה באחת ההעברות מסעיף לסעיף למחוק סכום מסויים שעוד נותר בקשר לסיגריות לשוטרים ולאסירים. כמו כן עיכבנו את ההעברה הזאת, לא הסכמנו לה. מה המצב בנדון לקראת שנת התקציב הבאה?

ובאותו ענין - מדוע קבעו בדיוק 21.5 קופסאות סיגריות לשוטר? מה הבסיס של החשבון הזה?

ועוד שאלה ביחס לנסיעות שוטרים ודיור. אני מבין שבדרך כלל אי אפשר לשכן את השוטר בתוך בנין המשטרה במקום עבודתו. אולם, לא פעם אני מסיע שוטרים מכפר-סבא לפתח-תקוה או מפתח-תקוה לכפר-סבא. אני שואל אותם: כמה זמן אתם נוסעים כך? אומרים לי: שלוש, ארבע או חמש שנים. מדוע אי אפשר במידת-מה לפתור את הבעיה? אין זו רק בעיה כספית, זו סירדה וגזילת זמן. יש לכוון זאת בצורה כזו ששוטר שגר בכפר-סבא יעבוד בכפר-סבא, ושוטר שגר בפתח-תקוה - יעבוד בפתח-תקוה.

אשר להחזקה בבתי-הסוהר. יש הנדלים גדולים בהחזקה, מ-2900 לירות לשנה במקום אחד ל-1794 לירות במקום אחר. במה נעוץ ההבדל הגדול הזה?

ולבסוף - מה הן ההוראות של המשטרה לשוטרים על התנהגותם בזמן פיזור הפגנות, לא של פושעים פליליים, לא של גופים שרוצים להפיל את השלטון, אלא של אנשים שמתאספים כדי לבטא בדרך זו, שתחילתה היא שקטה, את התנגדותם ומחאתם כלפי תופעות מסוימות. אם תחילתה של ההפגנה אינה שקטה - זה משהו אחר; אולם התחלת ההפגנה אינה באבנים. אני מבין שצריך להחזיק כוח רזרבי על כל צרה שלא תבוא, צריך להחזיק אותו בסימטה צודית, שאם באמת ההפגנה פורצת סכרים - צריך לעצור אותה. אבל אינני יודע אם מחוייבים בחזית להוציא שוטרים עם אלות, דבר שגורר תגובה נגדית.

אני רוצה לשאול שאלה כזו: מה יקרה אם הפגנה כזו בירושלים לא תיעצר על-יד שטראוס אלא ייבתן לה ללכת עד בנין העיריה, ושם ידברו שני יהודים. פעם, פעמיים או שלוש - עד שזה ייגמר.

היור' י. גורי: הפגנה כזו צריכה להיעשות ברשיון, אבל הם אינם רוצים רשיון.

מ. חזבי: ובכן אני רוצה לדעת מה הן ההוראות המקובלות בענין זה, וכיצד הן מתבצעות?

ש. לורנץ: יש בתקציב המשטרה סעיף כלכלה לאסירים ועצורים. דומני שבסעיף זה לא נוהגים יותר מדי חסכון, ויש לי הרושם שנוהגים אפילו בקלות, ברוחב-ידיים. עוצרים אנשים, מחזיקים אותם במעצר לפני המשפט ככל האפשר יותר זמן, והשופטים אינם עונים. יש לי הרושם שלא תמיד נעשה הדבר לשם חקירה. אני מבין שבאשר העצור יושב בבית-סוהר, יותר קל לחקור אותו. אבל במקרים שאין צורך בזה - ברושם הוא שהמטרה היא יותר פעולת ריכוך, כלומר רוצים להשפיע עליו להודות על-ידי זה שהוא יושב בבית-הסוהר. נדמה לי שאין זה חוקי. הדבר יכול לבוא לידי ביטוי אם נשמע מה האחוזים, מה היחס בין אלה שנעצרו בהשוואה לאלה שנשפטו אחר כך. אם האחוז הוא יותר מדי גדול, סימן הוא שעוצרים אנשים ומחזיקים אותם במעצר יותר מדי בקלות. האם יש מספרים בהשוואה לאיזו ארץ אחרת?

שאלה שניה באותה סוגיה, בענין השמות. האם אי אפשר שיהיה זה כלל בידי המשטרה, שכל זמן שבו אדם לא הורשע, שהוא יהיה בבחינת צדיק?

בקשר לתפקידים של השוטרים, אשר לפעמים
ימצאים מסתמם בענינים אלה. הם למשל אנשים לעצורים: אם תחתום שלא
תשתתף שוב בהפגנה - תשהה; אם לא - תחזיק אותך כל זמן שאנו יכולים.
האם זהו פעולה חוקית? לועתי לא. אין זה תפקידה של המשטרה. כמו
כן אינני חושב שבמסגרת של שוטרי להיכנס לשיכון ולהגיד לבחורים: אם
תצאו להפגנה - תגוייסו לצבא. זה תפקידו של משרד הבטחון.

בקשר לבתי-הסוהר - קראתי בעתונים והגשתי
גם שאילתה על מקרה שאסירים בתל-מונד הוצאו לעבודה בשבת ובחג. האם
זה מקרה יחיד, או שלא היה מקרה כזה מעולם, או שייתכן דבר כזה?

נודמן לי לשוחח עם מנהל בית-סוהר. שאלתי
אותו על אפשרות של לימוד שעורי תורה. הוא ענה לי שהוא היה שמח מאד
לדעתה לו אפשרות לכך ולו היה רואה כנות מצד האסירים להשתתף בשעורים
כאלה, אבל חסר לו תקציב. האם אפשר לדאוג לתקציב לענין זה?

ושאלה אחרונה, בלי להיכנס לעצם הבעיה,
בקשר להפגנות ומפגינים ביחוד בירושלים. האם באמת אין שום עצה
אחרת, אלא בדרך זו שראינו, שהיא דרך של כובשים כלפי גוף זר ולא של
אזרחים כלפי אזרחי ישראל. האם אי אפשר להימנע מדרך זו של שימוש במכות?

הנה יש ממסטיקה כמה מהמפגינים המובהקים
נתפסו באמת בזריקת אנטי-לפי מה ששוטעים ולפי הגירסה שלי, האבנים
האלו באות מצד אחר, זאת אומרת יש צעירים פרו-בוקמורים וכל מיני אנשים
אחרים. ולכן הייתי רוצה לדעת כמה מהמפגינים המובהקים נתפסו באמת
ונשפטו על זריקת אבנים.

ב. אינדלסון:
ביקרתי ב-ת-הסוהר לנשים ברמלה ואני מוכרחה
להגיד שבניגום זה מדובר הכל. נוכחתי לדעת
שבית-הסוהר הקטן הזה סובל משורה של בעיות, וגם אוניקסיביים, אבל יש
בו איזה נסיון מיוחד במינו לשפר את המצב. אולם תנאי הבנין אינם
מאפשרים שום תוצאות חיוניות, להיפך, אולי תושבת שמי שנזקק לבית הזה
עלול לקבל תוספת לאותם הדברים שרכש לעצמו מחוצה לו. עבריינית שנכנסת
לבית זה עלולה לצאת אולי פושעת מושלמת.

קודם כל, עצם העובדה שהבנין הזה צמוד
לבית-הסוהר של הגברים - זה דבר שאינו קיים בשום ארץ, ואינני יודעת
אין אפשר לסבול זאת. אם יש צורך בעזרת שוטרי במקרה שמישהי מתפרעת
שם או עושה דברים שאין אפשרות להשתלט על האסירות - יש להקים את הבנין
במקום לא רחוק מבית-הסוהר לגברים, ובמשך כמה דקות בג"פ אפשר להגיע
ולחושט עזרה. אולם עצם ההימצאות של הבית הזה באותו מקום בו נמצאים
הגברים - זה האסון הגדול ביותר.

השטח הממוצע לאסירה הוא 2.3 מט"ר. יש
שם חדרים שאין בהם אפשרות לגשת ממיטה למיטה, יש גם חדרים שהמיטות
מסודרות בהם בשתי קומות.

נכנסתי לשם וראיתי אשה שמחזיקה בית-בושת,
בחורה חולת-רוח, קומוניסטית אחת, בחורה עם תינוק בזרועותיה, שנולד
חודשיים לפני כן. זה מספיק. כיצד ייתכן הדבר לשכן כל כך הרבה נשים
מכל מיני סוגים, במקום אחד?

בארצות המתקדמות ביותר הגיעו למחשבה שכדאי
שהאסירות תבשלנה לעצמן את ארוחותיהן ולא תקבלנה אוכל מוכן. מנהלת
בית-הסוהר עושה מאמצים שההגדרות האלה תאכלנה בצורה תרבותית.

יש גם עבודות בבית-הסוהר. יש מדריכה
מטעם משרד העבודה, יש עבודות-יד, ומידרו גם פינה מיוחדת שנקראת פינת
תרבות. פינת תרבות זו רק פוגעת בשם עצמו, כי אין בה שום דבר שיכול
לסמל תרבות. זהו מקום לא רק לאסירות שניפשו, אלא שולחים לשם גם
בחורות שנתפסות ברחובות תל-אביב אחרי מדייקה של המשטרה. אז אין ספק
במה הן עוסקות, ואין ספק שהימצאותן שם מדייקה לאותן עשרים בחורות
שנשפטו.

כן שולחים לבית-סוהר זה בחורה, מופרעת, חולת-נפש. יש שם כמה אלמנטים, אלו שמפריעות לסדר הציבורי, שאי אינו יודע מה לעשות אתן, בחורות מופרעות מבחינה נפשית, וכן אלו שנשפטו.

ביחס לגברים - אני יודעת ששולחים אותם לבדיקה. מדוע אין עושים דבר זה גם לגבי נשים? בבית זה, עם כל אי-הסדרים שבו, ישבו כבר 800 בחורות, נשים ואמהות, במשך שנה. אם תקחו בחשבון את השטח והמאמצים שנעשים על-ידי ההנהלה - עליכם להגיע למסקנה אחת ויחידה: מוכרחים לבנות בית-סוהר לנשים. ברור לנו שאי אפשר לחסל את האסונות שמתרכזים שם, מספר הנשים האלו הולך וגדל, ולכן יש הכרח לבנות בית-סוהר לנשים. וצריכה להיעשות אבחנה את מי שולחים לשם: או מי שמחכה למשפט או מי שכבר נשפט למאסר.

בשום ארץ לא נשמע שבבית-סוהר תשב אשה עם תינוק או אשה הרה. אני יודעת שמדינת ישראל חתמה על אמנה שמגנה על האמהות. בבית-הסוהר הזה אין סידורים אלמנטריים כדי לשמור על התינוק הזה שיישאר בחיים. לדעתי אין אפשרות אחרת, אלא לבנות בית-סוהר חדש. אינני יודעת מה הם האמצעים, אבל מוכרחים לעשות הכל. אם קורה שנכנסת לבית-הסוהר בחורה בת-טובים, הרי שבחברת כל האלמנטים הנמצאים שם, ברור שהיא מתקלקלת, ולא חוזרת למוטב.

אם לא נעשה הכל כדי להדריך את הציבור הזה לחיים תקינים - הנגע הזה ייהפך לאסון גדול.

א. הרצפלד: (א) האם עדיין קיימת החלוקה הטריטוריאלית ביחס לצבא והמסטרה בקשר עם הגבולות?

(ב) ידוע לנו שהתקופה האחרונה היתה תקופה קשה בצפון הארץ, ועוד קשה שם. האם מסמך הגבול חייב לשמור על הגבול הזה והאם יש לו מספיק כוחות לשם כך? אחד החברים כבר העיר כאן ששאלת השמירה בישובי הספר היא שאלה קשה. למעשה אנחנו מתלבטים בשאלה זו כבר במשך שנים. ועוד אין לה פתרון. אני שואל אם התפקיד הזה של מסמך הגבול כלול בתקן שלו?

(ג) יש כבראשונה שתי קטיגוריות במסמך הגבול: שוטרים ושוטרים. האם זה תקן שונה, ואם יש תקן כזה - ההפרש בשכר הוא גבוה, ואינני יודע אם הוא עומד בהתאמה עם המקום.

(ד) האם יש דאגה לדיור לאנשי מסמך הגבול? האם יוצרים שכונות של מסמך הגבול בגבולות? האם יש מחשבה כזו והאם יש דאגה לאתר את המקומות לשם כך.

א. בהיר: לפני שבוע נסעתי לתל-אביב, בדרך עזר שוטר ואמר: אתם נכנסים לשטח המלכודות. זה כמו בן עשה רושם על הנהג והנוסעים, כי אם אחרי זה אתה נתפס בעבירה, יש יסוד להטיל עליך עונש יותר כבד. ידוע לנו שמכינים עכשיו חוק לעברייני תנועה, חוק מחמיר.

באותו שבוע היתה לי הזדמנות לשמוע תלונה על כך ששוטרי המלכודות אינם מתנהגים באופן הוגן. אני רוצה לומר שאם אנחנו רוצים להחמיר את החוקים, יש לדאוג לכך שלנהגים ולאזרחים לא תהיינה טענות קשות על גישה לא הוגנת של שוטרי התנועה. כפי ששמעתי, אפשר להסתדר עם שוטרי התנועה, שהם רושמים 65 ק"מ לשעה במקום 80. זה עושה רושם לא טוב. מטה התנועה חייב להקדיש תשומת לב לבעיה זו, שלא תהיינה תלונות כאלו. בדרך כלל יש התקדמות רבה.

בזמן סיור של מספר חברי כנסת בצפון, נפגשנו עם מפקדת גדוד מסמך הגבול, ראינו את עבודתם הקשה. התברר שהקטינו את מסמך הגבול בצפון בפלוגה שלמה, אם כי הגבול העומד לפיקוחם משתרע על כמה מאות קילומטרים. אני רוצה לדעת האם ההגדלה בכוח האדם מכוונת גם להגדלת כוח האדם של מסמך הגבול והכנסת הפלוגה הזו לתקן או לא?

שר האוצר ל. אשכול :

הכל לפי כללי ועדת הקיטוצים.

א. בהיר :

בצביא-יושע כיטלו את המרכז. הייתי רוצה לדעת מה הענין הזה? אומרים שאי אפשר עכשיו לנסוע בכביש הצפון, מכפר-סולו לאורך הגבול של סוריה, בגלל הצליפות שהתרבו בזמן האחרון בגלל ריכוז הסורים במקום זה. האם דבר זה הוא נכון או לא?

היו"ר י. גורי :

לא נוכל היום לשמוע את תשובות אנשי המשטרה לכל השאלות שהוצגו על-ידי חברי הוועדה. נשמע את התשובות בראשית הישיבה מחו גבוהר.

(אנשי המשטרה עוזבים את הישיבה).

היו"ר י. גורי :

בזמן שנותר לבו אני חייב להביא לידיעת הוועדה דבר זהו.

במשך שנים אחדות היינו מביאים לכנסת בסוף חודש מארס בקשה להאריך את תוקף תקנות ההגנה (כספים). חלק מחברי הוועדה הציע שנעסוק פעם בתקנות עצמן, ואולי אפשר יהיה להכניס גם תיקונים מהותיים בתוכן. ובכן הפעם אנו עושים זאת. אגב-ההצעה להאריך את תקופת התקנות, בתקשר חברי הכנסת להציע את התיקונים הנראים להם. ישבה בענין זה ועדת משנה והועלו כמה הצעות. אנחנו מביאים את ההצעות האלו לתשומת לב הממשלה. אם הממשלה תקבל אותן, אז הפעם היא לא תציע להאריך את תוקף התקנות, אלא זה ייכלל בקריאה ראשונה ואחרי כן זה יבוא לוועדה, וחברי הוועדה יוכלו להכניס תיקונים הנראים להם בקריאה שניה ושלישית.

אקרא את התיקונים המוצעים על-ידי רוב הוועדה. יש גם הצעת טיעונים. ובכן הצעת רוב הוועדה אוסרת:

(א) לפי התקנות הקיימות חייב כל אדם לקבל מתנה הניתבת לו במטבע חוץ בתוך-לארץ. הוועדה מציעה כי בהיתר טאט שר האוצר יוכל כל אדם לסדר לקבל מתנה ובתנאי שהוגשה הבקשה להיתר תוך 7 ימים מיום שנודע לו על המתנה.

(ב) התקנות הקיימות אינן מכירות בכופר כסף כהמרת עונש המוטל על העבריינין. הוועדה מציעה לאפשר כופר כסף עבור עבירת מטבע עד לסכום של 5,000 לירות. בעקבות תיקון זה ייווסף סעיף קטן שיכלול הוראה האוסרת שאם הוגשה תביעה פלילית, אין לקבל כופר-כסף כטרם יתן היועץ המשפטי הוראה להפסיק את הדין.

(ג) תושב ישראל העושה מעשה בניגוד לתקנות, מחוץ לישראל, לגבי מטבע חוץ הנזכר שהעילה לתביעתה נוצרה או היתה קיימת בהיותו בישראל, או הנזכר שמיפוש בכס שהיה לו או שהיתה לו זכות לתבעו, בהיותו בישראל, יראוהו כאילו עשה את המעשה בישראל.

(ד) בתקנה 6 לתקנות הקיימות נאמר כי כל אדם חייב להציע לשר האוצר לסכירה זהב הנמצא ברשותו, אם נתמלאו בו תנאים מסויימים, בניניהם אם היה בישראל בכל עת שהיא מאז 1.9.1939. הוועדה מציעה למחוק הוראה זו.

(ה) לגבי העבירות הנזכרות בתקנות ההגנה, מוצעת תקופת התיישנות של חמש שנים.

(ו) תוקף התקנות יוארך לחמש שנים נוספות.

חקר הכנסת בדה מציע:

- (1) התקנות לא תחולנה לגבי רכוש הנמצא בחוץ-לארץ, אלא אם הוצא מן הארץ שלא כדין או בתקבל תמורה יצוא גלוי או מסוי.
- (2) התקנות לא תחולנה על תושב חוץ לגבי בנקוטים או נכסים אחרים שהביא אותם לישראל מחוץ-לארץ ללא תמורה.
- (3) לבטל את כל הדינים הנוגעים לזהב, מטילי זהב, ונכירות ערך, בתנאי שלא הוצאו לחוץ-לארץ ללא השות.
- (4) כל דבר בתקנות לא יתפרש כמחייב אדם לקבל מתנה או לא לסרב לקבלה.

לפני הצעותיו של חבר הכנסת בדר, יש הצעות מרחיקות לכת לקולא, ובהצעות האחרות יש חלק לקולא וחלק לחוטר. היות ואין אנו עומדים בשלב הכנת החוק לקריאה שניה ושלישית, אלא סוכם אז בשלב מסויים של דיונים שוועדת הכספיים תביא לתשומת לב הממשלה את התיקונים הנראים לה - אני מבקש לראות את זה כחומר שאנו מעבירים לדיון בממשלה. זה עוד אינו מחייב את הממשלה, זה עוד אינו מחייב את ועדת הכספיים שכאשר יוחזרו אליה התיקונים לאחר הקריאה הראשונה, היא תוכל אם ייראה לה הדבר, להציע תיקונים נוספים.

אנחנו מתקרבים לסוף חודש מארס, וכדי לא לעכב את הדיון הזה, אני מציע - לאחר שוועדת משנה טיפלה בזה - לא לקיים דיון בוועדה הכספיים, אלא להעביר את החומר לתשומת לב הממשלה.

י. בדר:

הערה אחת לגבי סעיף מסויים שהציע הרוב, אותו סעיף הנותן סמכות של פשרה לשר האוצר. אני רואה שבסעיף זה קיים גבול של 5,000 לירות. ההגבלה הזו מאוד לא נראית לי מבחינה משפטית. יש בכל החוקים פשרה, אבל הגבלה של 5,000 לירות אינה נראית לי מבחינה משפטית, כן חוקרת עבירה פיסקאלית אינה תלויה בסכום, היא תלויה בכל מיני נסיבות שקשה להגדיר אותן.

שנית, כל הסעיף הזה היה נותן רק סמכות לממשלה בהסכמת האיש. אינני רואה כאן מה זה סוסיף בחוק. יכול להיות ששר האוצר יתן הוראה לעובדים שלו לא לעשות פשרה אם העבירה היא מעל לסכום מסויים, אז זה ענין של משטר. יש פה גם מקום לגמישות מסויימת במקרים יוצאים מן הכלל. להכניס דבר כזה לחוק, דבר שאינו קיים בשום חוק אחר - דבר זה אינו נראה לי כלל.

היו"ר י. גורי:

אני לא תמכתו בזה, זה גם לי לא נראה. אני רק צריך להסביר מדוע חברי הוועדה, הרוב, רצו ליטול ככל האפשר את העוקץ מכל הענין הזה. הם חשבו שעל-ידי כך זה הרע במיעוטו, אם מצמצמים את הסכום.

ז. סוזיב:

לא הצענו הצעות מפורטות לתיקון התקנות האלו, כי בעיית הפיקוח על מטבע זר משולבת במשטר הכלכלי ובתנאים הקיימים במדינה. ובמשטר הקיים במדינה לבוא ולהציע תיקון בסעיף זה או אחר - איננו רואים בזה תועלת רבה. אבל אנחנו שומרים לנו זכות, כאשר החוק יובא על-ידי שר האוצר לוועדה, לאור התנאים שיהיו אז, להעיר מה שיש לנו להעיר.

בשלב זה - התנגדתי לסעיף ב' בוועדת המשנה, התנגדתי להגבלה של 5,000 לירות, מנקודת ראות של האוצר, שלפעמים יכולים להיות או בייקטים גדולים ששר האוצר אינו יכול להביא אותם לפני בית-המשפט, אבל הוא יכול לקבל תמורה מתקבלת על הדעת. אז אינני רוצה לכבול את ידיו. אני בעד סעיף בלי הזכרת סכום, או שבכלל לא יהיה שום דבר. אולם הסכום הזה אינו אומר ולא כלום.

ד"ר ג. קיטרון :
 הסכום הגבוה ביותר שלבית-המשפט היה סותר
 להטיל, זוהי ההגבלה הטבעית. ההגבלה הכללית
 צריכה להיות הסכום הגבוה ביותר שבית-המשפט יכול להטיל.

ו. סווייב :
 אני מתנגד לסעיף ג', כי אף פעם אי אפשר
 יהיה להוכיח סתינוצרה, אם נוצרה בכלל
 עילה לתביעה.

וברור שאנו מסתייגים גם מסעיף ה',
 להארכת התקנות לחמש שנים נוספות.

ההצעות המפורטות שלנו תובאנה כאשר יובא
 החוק לוועדה.

הישיבה נסתיימה בשעה 14.00.